

Etter kirkemøtet – hva nå?

Av Jon Kvalbein. Foredrag forkynnerkurs, Vollen Misjonshus, 23. februar, 2008.

Høstens kirkemøte har skapt en ny situasjon i norsk kirkeliv. Mange stiller seg spørsmålet: Hva skal vi gjøre nå?

Min innledning til samtale om dette emnet vil bestå av to hoveddeler.

Første delen er en situasjonsanalyse. Den består av fire underpunkter.

Først en kort beskrivelse av kirkens holdning i homofilisaken før kirkemøtet.

Deretter følger en presentasjon og vurdering av kirkemøtets vedtak.

Så vil jeg si litt om kirkens læreforvirring i lys av den allmenne tidsånden.

Sist litt om vår åndsituasjon i et bibelsk perspektiv.

I det andre hovedpunktet vil jeg ta frem noen tanker om hvordan vi som kristne og ledere i Misjonssambandet bør forholde oss i denne endrede ånds- og kirkesituasjonen.

Den såkalte "homofilistriden" er et symptom på en grunnleggende kirkesplittelse. Striden gjelder dypest sett kirkens trosgrunnlag, kirkens vesen og kirkens oppgave i denne verden. Kirken har drevet utredningsarbeid omkring homofilispørsmålet i 30 år. Den såkalte Hygen-komiteen ble nedsatt i 1977. Jeg kan ikke referere alt som er skjedd i løpet av disse 30 årene. Men la meg repetere kort det som var kirkens offisielle holdning til ansettelse av mennesker som lever homofilt samliv før årets kirkemøte.

Kirkemøtets vedtak i 1997 var utformet i seks punkter. Ingen av punktene viser til at kirken er forpliktet til lydighet mot Guds Ord.

I pkt 1 stod det "Kirkemøtet finner ikke at det er gitt tilstrekkelig overbevisende teologiske grunner for at Den norske kirke kan endre sin nåværende praksis med hensyn til tilsetting av personer som lever i homofilt samliv." Bispemøtet har tatt konsekvensen av dette ved å si at "kirken gjennom sine besluttede organer har tatt et standpunkt som er å betrakte som kirkens offisielle syn, i den forstand at dette legges til grunn for kirkens felles ordninger."

At kirkemøtet fastslo at det er ett syn som skal ligge til grunn for kirkens ordninger, er positivt. Men dette ble undergravd av andre punkter i samme vedtak.

I punkt 2 stod det: "Kirkemøtet erkjenner at det er ulike syn i kirken på dette spørsmålet og ber om at det blir utvist respekt for meningsforskjeller."

I Bibelen er homofil praksis skildret som synd imot Gud. Men kirkemøtets vedtak reduserer ja og nei til denne synden til "meningsforskjeller" som skal respekteres.

Kirkemøtets anmodning om "respekt for meningsforskjeller" har ført til at flere prester og biskoper er blitt ordinert til tross for at de hadde en oppfatning som stred mot "kirkens offisielle syn". Biskop Olav Skjevesland har f. eks. ordinert Tor B. Jørgensen og Solveig Fiske.

Pkt 3 lød: "Kirkemøtet finner at personer som lever i homofilt samliv ikke kan inneha kirkelig tjeneste som vigslet prest, diakon eller kateket."

Dette er klargjørende - så langt det rekker. Men Guds Ord gjelder jo ikke bare dem som har vigslete tjenester. Bibelen forplikter alle kristne. Alle ansatte og tillitsvalgte i kristen tjeneste er forbilder og bør lære og leve i samsvar med Guds vilje.

Pkt 4 lød: "Kirkemøtet ber biskopene i sin embetsutøvelse og forvaltningsorganene i sin tilsetningspraksis legge disse synspunkter til grunn."

Dette skjedde ikke. Biskopene Rosemarie Køhn og Gunnar Stålsett brøt tidlig med Kirkemøtets vedtak. Homofilt samlevende har siden fått prestestillinger en rekke steder. Kirkemøtets vedtak er blitt sabotert, og sabotørene har ikke møtt sanksjoner.

Min konklusjon er: Kirkemøtets vedtak av 1997 var ikke forenlig med kirkens forpliktelse mot Skriften. Kompromissvedtaket i 1997 har bidratt sterkt til å skape det lærekaos som ble stadfestet og forsterket ved vedtaket på Kirkemøtet i Øyer høsten 2007.

Kirkemøtet er blitt Den norske kirkes øverste kirkepolitiske organ. Å drive kirkepolitikk medfører fristelser. I den politiske verden er det ofte nødvendig å finne frem til kompromisser som kan samle flertall. Men lærespørsmål i kirken kan ikke avgjøres på den måten. Etter vår evangelisk-lutherske tro er Skriften alene kirkens norm for tro, lære og liv.

Gud alene vil være Herre i sin kirke. Intet kirkemøte har rett til å overstyre Guds Ord. Gjør kirkemøtet dette, har det undergravid sin egen kirkelige legitimitet.

I forkant av høstens Kirkemøte hadde Kirkens lærenemnd avgitt en uttalelse der det var bred enighet om at Skriften entydig forkaster homofilt seksuelt samliv. Likevel delte nemnda seg på midten. Den ene halvdel ville holde fast på vedtaket fra 1997, mens den andre ønsket å åpne for at homofilt samlevende kunne ansettes i vigslede stillinger i kirken.

Kirkerådet vedtok tidlig i høst en tilråding til kirkemøtet, der flertallet foreslo at kirken kunne ha ulik praksis i de ulike bispedømmene, avhengig av biskopens og bispedømmerådets teologiske syn. Altså: Både ja og nei skulle aksepteres som likeverdige syn i kirken. 6 av 11 biskoper gikk deretter inn for Kirkerådets tilråding.

Dette ble da også vedtatt av Kirkemøtet med 50 mot 33 stemmer.

Hva kan sies om dette vedtaket?

For første gang i Den norske kirkes historie har Kirkemøtet – som kirkens øverste organ – fattet et vedtak som innebærer følgende:

1. Skriften er satt til side som lærenorm. Bibelen avviser homofilt samliv med tydelige ord (se f. eks. Rom 1:18-32, 1 Kor 6:9-10). Det dreier seg om "skammelig utukt" som ifølge Guds Ord setter mennesker utenfor Guds rike, dersom de ikke omvender seg og vender seg bort fra synden. En kirke som vil forsvare og velsigne en livsførsel som står under Guds dom, kommer selv under Guds dom (Rom 1:32). Homofilisaken dreier seg ikke om et adiaforon – en mellomting vi kan ha ulike syn på. Det dreier seg her ikke om et perifert spørsmål, men om bibelsyn, Guds bud og vilje, om frelse og fortapelse.
2. Kirkerådets vedtak har åpenbart splittelsen i Den norske kirke. Enheten er brutt.

Etter vår evangelisk-lutherske bekjennelse er kirken de helliges samfunn der evangeliet forkynnes rett og sakramentene forvaltes rettelig. Kirkeenhets forutsetter enighet om evangeliets lære (Augustana VII).

Etter høsten kirkemøte kan vi ikke lenger tale om ett "kirkens offisielle syn". Nå skal de ulike bispedømmene få ha ulik lære og praksis. To motstridende syn er ansett som likeverdige i kirken. Dette bryter med kirkens vesen, fordi kirkens enhet er en enhet i tro.

Den sanne kirke er sannhetens støtte og grunnvoll (1 Tim 3:16). Rett lære og forkynnelse er kirkens fremste kjennetegn. Der læren bryter med Ordet, finnes ikke Jesu Kristi kirke. Når læregrunnvollen revner, er splittelsen et faktum. Den norske kirke trer frem som en "løgnskirke", skal vi anvende Martin Luthers språkbruk.

3. Alle kirkens ansatte og tillitsvalgte på alle nivå har nå fått kirkens godkjenning til å leve i strid med Bibelen. Vranglærerne har fått kirkemøtets fullmakt til å representere kirken. De som burde være forbilder, leder vill. De som lever i synd, har fått kirkens velsignelse til å leve i synden, istedenfor å få høre Guds vilje forkynt til anger, og evangeliet til frelse og omvendelse.
4. Kirkemøtet har tapt kirkelig troverdighet. Kirkemøtets vedtak av 1997 bad om at biskopene i sin embetsutøvelse og forvaltningsorganene i sin tilsetningspraksis skulle legge ett syn til

grunn for sin praksis. Det skjedde ikke. Biskopene Rosemarie Køhn og Gunnar Stålsett brøt tidlig med Kirkemøtets vedtak, som siden er blitt grundig tilsidesatt av flere.

Kirkemøtet 2007 beklaget ikke denne sabotasjen. Nei, nå skal bare virkeligheten tas til etterretning. Slik ble sabotasjen belønnet - og oppmuntret. På høstens kirkemøte gav biskopene i Borg og Tunsberg signal om at de ville opptre like illojalt som Stålsett og Køhn, dersom ikke kirkemøtet anerkjente to syn som likeverdige.

Vi er på vei inn en uvanlig rotete situasjon. Stortinget vil snart vedta en ny ekteskapslov der såkalt "likekjønnet ekteskap" blir lovfestet. Jeg har nylig spurt kirkerådsleder Nils-Tore Andersen offentlig fire spørsmål.

1. Med den nye ekteskapsloven blir ekteskapet som institusjon nydefinert i strid med ekteskapsbegrepet slik det er brukt i Guds bud og i kirkens bekjennelsesskrifter. Vil kirken kunne fortsette sin offentlige vigselpraksis etter at ekteskapet er endret som offentlig institusjon?
2. Med innføringen av ny ekteskapslov vil alle partnerskap automatisk bli endret til ekteskap. Dette vil også gjelde personer som lever i partnerskap og innehar viglede stillinger i kirken. Vil lovendringen få konsekvenser for deres stilling i kirken? Vil personer som lever i "likekjønnet ekteskap" kunne anses i kirkens viglede stillinger?
3. Vi har tidligere sett at både prester og biskoper har foretatt eller støttet vigselshandlinger som er i strid med kirkens liturgiske ordninger. Hva vil kirken gjøre overfor prester som foretar vielse til "enkjønnnet ekteskap"?
4. Det sjette bud lyder: Du skal ikke bryte ekteskapet. "Likekjønnet ekteskap" omfattes ikke av ekteskapsbegrepet i dette budet. Det er i strid med Guds bud. Kirkens bekjennelsesskrifter kjenner også bare ekteskap mellom mann og kvinne. Hvordan vil kirken innrette seg for å unngå forvirring når det er motsetning mellom bibelspråket og landets lovterminologi? Jeg skal ikke forsøke å gi noe svar. Spørsmålene gir et glimt inn i det kaoset vi står overfor.
5. Kirkemøtet har legitimert dette lærekaoset. To motstridende syn er godtatt i homofilisaken. Men sannheten er at kirken rommer to syn på nesten alt. Mange prester og biskoper forneker fortapelsen. Det er en veldig alvorlig sak. For finnes det ingen fortapelse, har ordet frelse mistet sin mening. I 2 Tess. 2:10 lever vi om "all urettferdighetens forførelse blant dem som går fortapt, fordi de ikke tok imot kjærlighet til sannheten, så de kunne bli frelst". Dette er ransakende for oss som kaller oss en vekkesbevegelse? Hvordan kan folk vekkes i sin samvittighet, dersom de aldri får høre at de går fortapt uten Kristus? Og fortapelsen er alvor - en evig straff under Guds vrede. To syn! Noen mener at alle døpte er kristne. Noen forneker arvesynden, jomfrufødselen og Jesu stedfortredende soningsdød på korset. Hvor er grensen for hva kirken kan akseptere, når Bibelen ikke lenger får trekke denne grensen?

Dersom man ikke på Skriftens grunn kan avvise homoseksuelt samliv, hva slags argumentasjon skal kirken da bruke mot "likekjønnet ekteskap", samboerskap, polygami og fri sex? Hva blir det egentlig igjen av det sjette bud? Uenigheten om homofil praksis er bare et symptom på en omfattende læresplittelse på alle nivå i kirken.

Også tidligere har det vært mye vranglære i Den norske kirke. Men kirkens formelle læregrunnlag har stått fast. Det er Bibelen og de evangelisk-lutherske bekjennelsesskriftene. Kirkelige reformer har nå ført til at vi har fått kirkelige organer – med Kirkemøtet som topporgan - som tar seg frihet til å tolke Skriften i strid med klassisk teologi. Dette får konsekvenser for kirkens forkynnelse, ordninger og liturgi. Kirkelige vedtak som ikke lar seg forene med Skriften, blir nå presentert som "kirkens syn".

Det er noe nytt i kirken. Nytt er også at en kirke fatter vedtak om å praktisere motstridende læresyn i kirkens ulike bispedømmer. Dette demonstrerer jo for all verden en kirke som i strid med seg selv. Jeg spurte nylig Per Lønning om han kunne huske at noe slikt var skjedd før i kirkehistorien. Nei, det kunne han ikke.

La meg forsøke å sette homofilisaken inn i et bredere idehistorisk og samfunnsmessig perspektiv. Vi kan bruke mange stikkord som utgangspunkt for å beskrive vår egen samtid. Vi kan snakke om post-modernisme, kommersialisme, relativisme og individualisme.

La meg her bruke individualisme som nøkkelbegrep. "Selvbestemmelse" er et faneord i tiden. Dagens mennesker ønsker å være selvstendige individer. De vil realisere seg selv. De vil bestemme hva som er sant og rett for seg selv. De vil velge sin egen lykke. De vil handle fritt på samfunnets store supermarked. Individualistene er kunder som vil kjenne på varene, kjøpe det de liker, og kaste det som er brukt og slitt.

Samlivsform og seksualpartnere er en del av markedets tilbud. Verken stat eller kirke blir akseptert som veiledere innenfor det som kalles privatlivets område.

Når individualismen tar overhånd, undergraves institusjonene. Ekteskap, skole, kirke og stat svekkes som samfunnsbevarende verdifelleskap.

Ekteskapet er en grunnleggende samfunnsinstitusjon, som knytter en mann og en kvinne sammen i en samlivspakt som varer til den enes død. Det er den naturlige ramme om forplantning og barneoppdragelse.

Ekteskapet fremhever troskap og ansvar for hverandre som viktige verdier

Individualismen setter imidlertid det enkelte menneskets behov og lykke i forgrunnen.

Dersom jeg skal realisere meg selv, må ikke ett annet menneske få sette grenser for min livsutfoldelse. En slik tankegang må føre til samlivsbrudd. Ca halvparten av alle ekteskap ender i skilsmisse. Mange par inngår samboerskap. Av disse ender 3-4 ganger så mange i samlivsbrudd. Et lite antall homofile velger partnerskap, men det fleste homofile foretrekker å ha mange og vekslende seksualpartnere.

Landsforeningen for homofile og lesbiske har som mål er at hvert enkelt individ skal få velge – merk velge! - sin seksuelle identitet – og bli anerkjent på likeverdig basis enten man er heterofil, homofil, bifil eller "skeiv. Det er denne tankegangen som ligger bak forslaget om ny ekteskapslov som nå ser ut til å få flertall i Stortinget.

En annen konsekvens av individualismen er at alle religioner og livssyn må fremstilles som likeverdige. Først da blir valgfriheten reell, sier man. KRL-faget i skolen fremstiller alle religioner og livssyn som like sanne. En slik fremstillingsform kan aksepteres på akademisk nivå i fag som religionsvitenskap.

Men det er en illusjon å tro at barn i 6-12 årsalderen kan velge livssyn selv. Skolen påvirker. Også den såkalt "livssynsnøytrale" skolen oppdrar. Der alle religioner og livssyn fremstilles som like gyldige, blir valget mellom dem likegyldig. Faget oppdrar til relativisme. Individualisme og relativisme passer som hånd i hanske.

Dersom en hel ny generasjon tror på det KRL-faget formidler, nemlig at alle religioner er likeverdige, vil det fortsatt være et fremtidig misjonsfolk som ofrer for å sende misjonærer for å omvende folkeslagene til kristen tro?

Individualismens ideologi påvirker også kirken. Individet krever at kirken skal være åpen og romslig, slik at det er plass for alle. Alle døpte skal ha stemmerett og ha samme innflytelse på kirkens indre liv, enten de går i kirken eller ikke. Ingen skal være diskvalifisert fra stillinger i kirken uansett hva de

tror og hvordan de lever. Men en kirke som ikke stiller krav til tro og liv, kan ikke overleve som trossamfunn.

En kirken som ikke lenger kan skille mellom frelse og fortapelse, har ikke lenger noe evangelium. Den mister sin åndelige egenart, og oppstår deretter som politisk aktør. Nå ser vi hvordan biskoper kappes med politikere i å sette krav til oljeboring, forurensning, klimakvoter, trafikksikkerhet, krigsinnsats og rettferdig handel.

I dag hadde vi trengt en kirke som kunne tale med profetisk røst på Guds vegne. Derfor er det særlig tragisk at folkekirken – som 80% av det norske folk tilhører, vogger folk inn i åndelig søvn og stimulerer til forførelse fremfor å forkynne til omvendelse.

Skal vi vurdere vår egen samtid i bibelens lys, er det vanskelig å komme utenom Rom 1. 18ff. Her skildres ugudeligheten og urettferdigheten hos mennesker som holder sannheten nede i urettferdighet (v.18). Hvordan reagerer Gud å på dette: Jo, Guds vrede blir åpenbart over dem, leser vi.

De er uten unnskyldning. Guds skapergjerning er synlig. Men de æret ikke Gud. De takket ham ikke. I stedet ble de tomme i sine tanker, og deres uforstandige hjerter ble formørket. De byttet bort den utforgjengelige Guds herlighet mot et bilde. Hva slags bilde? Jo, avbildningen av et forgjengelig menneske, leser vi! Merk dette: De byttet Gud ut mot et menneske. De begynte å dyrke seg selv istedenfor Gud. De ble individualister som klarte seg uten Gud. De bestemte seg selv til å realisere seg selv!

Hva ble konsekvensen? - Derfor overgav Gud dem i deres hjerters lyster til urenheter, til å vanære sin legemer seg imellom. De byttet bort Guds sannhet mot løgnen og dyrket skapningen framfor Skaperen.

Derfor overgav Gud dem til skammelige lidenskaper. Deres kvinner byttet om det naturlige samliv med et som er mot naturen. På samme vis forlot også mennene den naturlige omgang med kvinnen og brente i sitt begjær etter hverandre. Menn drev skammelig utukt med menn.

Ettersom de ikke brydde seg om å eie Gud i kunnskap, overgav Gud dem til et udugelig sinn, så de gjør slikt som ikke sømmer seg.

Legg merke til dette: Den homofile seksuelle utfoldelsen er i seg selv et symptom på et opprør mot Gud, idet Gud overgir mennesket til sine egne lyster og sin egen avgudsdyrkelse av seg selv!

Ja, men kjærlighet mellom homofile er da også uttrykk for kjærlighet, sier de liberale teologene i dag. Størst av alt er kjærligheten, sier de og viser til 1 Kor 13. Men hva står det om kjærligheten der: Kjærligheten "gjør ikke noe usømmelig, og søker ikke sitt eget", står det i v. 5. I Rom 1 ser vi at homoseksuelle handlinger omtales nettopp som "usømmelige". Slik praksis lar seg ikke forene med et bibelsk kjærlighetsbegrep.

Rom 1 oppsummerer forfallets mennesker slik (v. 29-32):

De er fulle av all slags urett, umoral, griskhet, ondskap, fulle av misunnelse, mordlyst og strid, svik og falskhet. De ble ryktemakere, baktalere, gudshatere, voldsmenn, overmodige, storskrytere, oppfinnsomme til ondt, ulydige mot foreldre, uforstandige, ubarmhjertige.

De kjenner godt til Guds rettferdige dom, at de som gjør slikt, fortjener døden. Likevel gjør de ikke bare slikt selv, men de holder også med dem som gjør det.

Legg merket til dette: Guds dom rammer ikke bare dem som lever i strid med Guds vilje, men også de som holder med dem som gjør det.

Det alvorligste i vår tid er ikke at mennesker lever i synd, men at kirkens ledere "holder med dem som gjør det". Slik bringer de både andre og seg selv inn under Guds dom.

Hva skal vi da gjøre i en slik situasjon?

Det er vel ikke mange bibeltro kristne som fortsatt tror at det er mulig å reformere Den norske kirke. Kirkeminister Trond Giske etterlyser stadig mer demokrati, og det er nylig oppnevnt et utvalg for å vurdere hva som gjøres for at flere skal bruke sin stemmerett. Men mer demokrati vil jo ikke føre til at kirken nærmer seg bibelske idealer. Tvert imot.

Etter høstens kirkemøtet må vi kunne konstatere at reformkirken har spilt fallitt. Andreas Aarflots kirkemodell er basert på alminnelig stemmerett for alle kirkens medlemmer, altså 80 % av det norske folk. Det er et hus bygd på sandgrunn. Folkeopinionen har flommet mot huset, tidsåndens vinder har blåst, og Den norske kirke har falt overende.

Men den sanne kirken faller ikke. Den er bygd på Kristus som hjørnestein. Den er ikke et menneskelig byggverk, ingen sosiologisk struktur. Kirken er skildret som et legeme der Kristus er hodet. Han skal styre lemmene. Han skal være hyrde, og troens folk følger Jesu røst.

Gud har satt noen med nådegaver til å styre. Når styringsretten blir overlatt til alle døpte i en folkekirke der de færreste kjenner seg forpliktet av Guds Ord, må det gå galt.

Ca 140 vigslede personer i Den norske kirke har offentlig erklært at de har gitt opp folkekirkens styringsstruktur. De vil likevel fortsette innen folkekirken, men med en ny tilsynsordning. De har sluttet seg til oppropet "For enhetens skyld", som har grunnlag i et utarbeidet dokument som de har kalt Carissimi. De vil frasi seg tilsynet fra biskoper som har brutt med den apostoliske tro. De vil ha et alternativt kirkelig tilsyn av en biskop som man kan ha tillit til. Og de vil søke et bredt felleskap som også åpner for andre kirker på apostolisk grunn. De innbyr lekfolk til å slutte seg til denne bevegelsen, som kan minne om den frie synodedannelsen som er opprettet i Sverige.

FBBs leder Thor With hadde foredrag på et seminar på Fjellhaug sist uke, der han inviterte også de frivillige organisasjoner til å være med på læresamtaler med sikte på å etablere en ny kirkelig plattform.

Når kan mye positivt sies både om Carissimi og de personene som står bak dette initiativet. Men ordningen med alternativt tilsyn vil neppe få tilslutning av bispemøtet. Om prester får slikt tilsyn, vil det ikke gjelde menigheten. Når en bibeltro prest flytter, kan det kunne komme en liberal prest i stedet.

Vi trenger langt mer radikale alternativ enn dette. Initiativtakerne er preget av et embetssyn og en kirketenkning som er åpen for katolsk innflytelse. Det er all grunn til å være positiv til deres ønske om alternativt tilsyn. Men for et lavkirkelig lekfolk kan dette ikke være veien å gå.

Hvor går så veien videre? Her kan vi tenke litt ulikt. Og jeg håper vi får en fri og åpen meningsutveksling etterpå. Men jeg vil ta frem noen tanker. Først litt om hvordan vil bør innrette oss i dagens kirkevirkelighet. Dernest litt om hvilke utfordringer kirkesituasjonen gir oss når det gjelder forkynnelsen.

I vår uryddige kirkesituasjon er det viktig å skjelne mellom Den norske kirke som historisk-sosiologisk struktur og Jesu Kristi kirke som åndelig organisme.

I spørsmål som gjelder struktur og ytre ordninger har vi frihet til å finne løsninger som er best tjenlige på ethvert sted og til enhver tid.

Skrift og bekjennelse taler imidlertid klart om kirkens vesen. I vår trosbekjennelse bekjenner vi troen på at det i denne verden finnes en hellig alminnelig kirke, de helliges samfunn. I sin Store katekisme forklarer Luther trosbekjennelsen: "Jeg tror at det finnes en hellig liten flokk og menighet av bare hellige her på jorden, under ett hode, Kristus. Den er kalt sammen av den Hellige Ånd i én tro, ett sinn og én erkjennelse."

Den sanne kirke er altså ingen menneskelig konstruksjon. Den er ingen forening, ikke et kirkesamfunn, ingen sosiologisk størrelse. Nei "kirken er de helliges og i sannhet troendes forsamling" (Aug 7 og 8).

Likevel har kirken ytre kjennetegn: "Kirken er forsamlingen av de hellige, der evangeliet blir lært rent og sakramentene forvaltet rett." (Augustana 7). Skal vi lete etter de helliges samfunn i verden, skal vi se etter disse kjennetegnene.

Nettopp her se vi svakhetene ved Den norske kirke i dag. I kirketenkningen savnes respekten for helligheten og sannheten. Man har langt på vei avskaffet både skillet mellom kirken og verden, og

skillet mellom sann og falsk forkynnelse. Alle døpte inkluderes i kirken og har stemmerett der – uansett hva de tror og hvordan de lever. Nesten ingen blir avsatt på grunn av vranglære.

Det frivillige lekmannsarbeidet har i vårt land i stor grad funnet form gjennom frivillige organisasjoner for indre og ytre misjon. I sin radikale form har dette arbeidet vært organisert uavhengig og selvstendig i forhold til Den norske kirkes embets- og rådsstruktur. Her har vi frihet til å velge ledere og forkynnere som virker i samsvar med bibel og bekjennelse.

Nå er det ingen selvfølge at dette skjer. Vi ser hva som har skjedd med organisasjoner som Sjømannsmisjonen og KFUM og K. Organisasjoner som har gått inn i organisert samarbeid mellom menighet og misjon, har også fått vansker med å holde klare linjer.

Men i det radikale lekmannsarbeidet ønsker vi å danne åndelige samfunn i bedehus og hjem, der hovedsaken er å formidle evangeliet til frelse og oppbyggelse på bibelsk grunn. Misjonsforeningene innbyr til samling om Ordet, forbønn og misjonsoffer. Og i stadig større utstrekning bør det opprettes frie forsamlinger der det også er naturlig med nattverd, dåp og kristendomsopplæring.

Norsk Luthersk Misjonssamband er uttrykk for en selvstendig lekmannsbevegelse på luthersk grunn og ønsker fortsatt å få være et Guds redskap for evangeliet. Jeg tror dette fortsatt er en tjenlig organisasjonsform. Det misjonsfolk som samles om Guds ord og ofrer all sin tid og arbeidskraft i det frivillige lekmannsarbeidet med klar forankring i Bibelen og kirkens bekjennelse, gjør en legitim og fullverdig kirkelig tjeneste.

Kan jeg fortsatt være medlem av Den norske kirke? Hovedstyret har i en uttalelse tatt opp dette spørsmålet.

Jeg har stor forståelse for at mange nå vurderer å si opp sitt medlemskap i Den norske kirke. Ikke få føler at kirken har forlatt dem. De kan ikke forsvare den kursen kirken har tatt. De kjenner på en indre anklage: Om man protesterer for all verden, følger man likevel med på ferden. En folkekirke som ikke tar sin egen lære på alvor, bidrar til sekularisering og pluralisme. En rekke gode argumenter kan fremføres for å tre ut av kirken. Hva skal jeg si til en etiopisk kirkeleder, som vet at Norge har gitt grønt lys for homofilt samliv, og han får vite at jeg fortsatt står som medlem der? Jeg må si for min egen del: Jeg synes ikke det er lett å begrunne et fortsatt medlemskap.

Andre kjenner det vanskelig å bryte ut av en lang kirkelig tradisjon. Et brudd vil gi de bibelkritiske kreftene i kirken enda større armslag, vil noen si. Å bli stående i kirken trenger ikke å innebære noe medansvar for kirkens kurs og vedtak. En utmelding kan kanskje gi en personlig tilfredsstillende, men får i seg selv neppe særlig betydning for utviklingen i norsk kristenliv, sier noen.

Den åndelige tilstanden varierer mye fra landsdel til landsdel og fra menighet til menighet. Noen er tilfredse med å ha bibeltro prester, andre steder er situasjonen svært vanskelig.

Når det gjelder spørsmålet om man bør melde seg ut av kirken, har hovedstyret ikke gitt noen bestemt tilråding. Her må hver enkelt ta et standpunkt ut fra sin egen samvittighet. Ulike valg trenger ikke å ha konsekvenser for den enkeltes tilknytning til NLM. Det tror jeg er rett.

Misjonssambandet vil fortsatt være en misjonsorganisasjon på luthersk grunn, der alle er velkomne som deler organisasjonens basis og målsetting. De fleste har vært medlemmer av Den norske kirke. Men personer med frikirkelig medlemskap vært aktivt med på alle nivå i NLM, også i hovedstyret. Om noen skulle velge å være uten medlemskap i noen kirke, må de også være velkomne.

Jeg tror det er rett at NLM toner ned det gamle slagordet: "I kirken, men ikke under kirken." NLM kan ikke identifisere seg med Den norske kirke som nå ikke fremtrer som en bekjennelseskirke, verken reelt eller formelt.

Hovedstyret ønsker også å utrede spørsmålet om en "kirkerettslig tilhørighet til Misjonssambandet". Dette blir et emne på rådsmøtet til høsten. Dette er ikke et enkelt spørsmål. Men jeg synes det er bra at det blir utredet.

Misjonssambandet må fortsatt være en misjonsorganisasjon som driver ytre og indre misjon på bibelsk grunn. Det er ingen selvfølge i en individyrkende og relativistisk tid. Det er en

bønneoppgave. Vi må forkynne et bibelsk kirkesyn og arbeide for å virkeliggjøre "de helliges samfunn" i foreninger og forsamlinger.

Vi vil være en **vekkelsesbevegelse**. Det er en stor nød at det er lenge siden vi har opplevd omfattende vekkelser, der mange overgir seg til Gud. Likevel må vi takke Gud for at stadig nye kommer med, ikke minst ved skolene våre. Når kristendomsopplæringen i skolen svikter, må vi i enda større grad bli en **opplæringsbevegelse**. Foreldrene må ta mer direkte ansvar for kristendomsopplæringen hjemme og på bedehusene.

Misjonssambandet bør stå frem som en frimodig **bekjennelsesbevegelse** innad i norsk kirkeliv. Vi har en profetisk funksjon, både overfor folkekirken, men også overfor samfunnet. Vi skal formidle en røst fra Gud og presentere sannheten i evangeliet og sann veiledning til et rett liv.

Dette ja må følges av et nei til løgnen. Vi må ta offentlig avstand fra vranglæren og vranglæreren. Og vi må ta den bibelske konsekvensen, nemlig slik at vi ikke innbyr vranglærere som talere og ledere, og ikke slutter opp om deres gudstjenester og møter. Vi må unngå alt som kan gi vranglæren legitimitet. Kirkens enhet er brutt, fordi kirkens enhet er en læreenhet om "evangeliets lære og forvaltningen av sakramentene" (Aug. VII). Dette bør markeres ved at bibeltro kristne ikke går til gudstjeneste, ikke lar sine barn døpe eller konfirmere og ikke mottar nattverden av prester som lærer i strid med Skriften.

Hvordan skal kristne innrette seg i en verden som blir stadig sterkere sekularisert? I boka "The Marketing of Evil" drøfter David Kupelian dette spørsmålet med utgangspunkt i situasjonen i USA. Han skjeller mellom tre slags strategier.

Den første er **tilbaketrekking**. Forfallet blir betraktet som tegn på at enden er nær. Normoppløsningen er tegn på Guds straff, sier man. Vår oppgave er å frelse flest mulig mens vårt korrupte land får gå mot undergangen. Vi er i verden, ikke av verden. Verden får vi overlate til seg selv. Utviklingen er likevel utenfor vår kontroll. En slik oppgitt tilbaketrekking advarer Kupelian sterkt imot.

Den andre strategien er **tilpasning**.

Francis A. Schaeffer er en av det 20. århundres mest innflytelsesrike evangeliske tenkere. Like før han døde i 1984 skrev han boka "The Great Evangelical Disaster". Schaeffer beklager her sterkt at kristne i for stor grad har trukket seg tilbake fra den offentlige åndskampen og tilpasset seg tidsånden.

Schaeffer skriver at tilpasningen til samtiden skyldes vanlige menneskelige svakheter - som redselen for å bli forkastet, behovet for anerkjennelse og ønsket om å komme seg frem i verden. Men tilpasningen har også fått en evangeliserende begrunnelse: For å nå de ikke-kristne, må vi gå der de er, se ut som dem og oppføre oss som dem - for å vinne deres tillit og deretter vinne dem for Kristus. Intensjonen er god. Men resultatet er ofte blitt at evangeliske kristne er blitt fanget inn av den sekulære kulturens kraftige magnetfelt, hevder Schaeffer. De ville evangelisere ateistene bak fiendens linjer, men ble gradvis selv formet av fiendens tenkning og holdninger. Det ble vanskelig å se forskjell på en kristen og en forneker. I dag gis det inntrykk av at man kan leve et hellig liv uten forsakelse.

Den tredje strategi er å stå frimodig frem i tjeneste for sannheten, også når det koster spott og motgang. Misjonsbefalingenes mål er å "gjøre alle folkeslag til disipler". En disippel er en Kristus-etterfølger. En kristen er lys og salt. Verden kan bare vinnes for Kristus ved kristne som er annerledes enn verden.

Menneskets største problem er ikke atombomben. Det er ikke forurensningen og klimakrisen. Det er heller ikke synden og Djevelen. Menneskets største problem er Gud, forkynte professor Carl Fr. Wisløff på en misjonskonferanse for flere år siden.

"Frykt ikke for dem som dreper legemet, men ikke kan drepe sjelen. Frykt heller for ham som kan ødelegge både sjel og legeme i helvete." (Matt 10:28). Hvem er det som har slikt makt? Det er Gud. Han skal en gang dømme oss alle - etter vårt forhold til Kristus. "Den som ikke tar sitt kors opp og følger etter meg, er meg ikke verd," fortsatte Jesus. "Den som finner sitt liv, skal miste det. Men den som mister sitt liv for min skyld, skal vinne det."

Vår oppgave er å forkynne slik at mennesker blir rustet til å bli stående i endetidens trengsler. Da vi må finne oss i å være en lite populær minoritet. Ikke sovne hen, ikke trekke oss tilbake. Vi må holde fram lyset!

Ordet avslører oss. Når vi møter en hellig Gud, blir synden synlig. Det er virkelig grunn til å frykte Gud. Guds lov utfordrer til anger og omvendelse. Hvor skal vi så hente kraften til å bli stående? Ikke i lovens krav, men i evangeliets frigjørende budskap. Jesus har gjort **for** deg alt det Gud forlanger **av** deg. Han har sonet dine synder. Du er rensket og rettfærdig ved Jesu død for deg på korset.

Å være en kristen er å se sannheten i øynene. Sannheten om meg selv er at jeg ikke har noe som fortjener ære hos Gud. Men Sannheten er først og fremst Kristus selv, frelsens opphavsmann og fullender. Han er min bror, min frelser, min konge og Herre. Slik åpenbarer Skriften Kristus for oss. Vi har grunn til å frykte - og elske Gud! Gud har elsket oss først, ved å sende Jesus Kristus til frelse. Han er Veien, Sannheten og Livet. En kristen har kjærlighet til sannheten og lar seg lede av sannheten. En kristen er et vitne for sannheten og ønsker å leve et hellig liv. Verden trenger tydelige kristne som vet på hvem de tror og er villige til å kjempe troens gode strid for Sannheten.

I en tid da mange er opptatt av ordningsspørsmål, er det maktpåliggende å formane hverandre til å holde fast ved Guds Ord. Guds menighet er kalt til å være "sannhetens støtte og grunnvoll" (1 Tim 3:15). Troen kommer av forkynnelsen. Ordet er Åndens redskap til gjenfødelse og oppbyggelse. La oss holde fast ved det kall vi har fått av vår Herre og Mester.

Dere som er samlet her, har på ulike måter fått et forkynneroppdrag. I dag er det mange som legger stor vekt på evangeliseringsmetoder. Man skal sette seg inn i tiden, lese aktuelle bøker og se filmer for å vite hvordan folk tenker. Ja, vi trenger noen som gjør også dette. Men forkynnelse er primært å formidle Guds Ord slik det står, med enkle begripelige ord og bilder.

Åndskampen i dag er også en kamp om ord. La oss ikke legge bort de sentrale bibelske begrepene, synd, fortapelse, nåde, rettfærdiggjørelse, helliggjørelse, omvendelse og tro. De må forklares og fylles med innhold.

Det er ikke verdens visdom som skal frelse verden. Nei,

"For da verden ikke ved sin visdom kjente Gud i Guds visdom, fant Gud for godt å frelse dem som tror ved forkynnelsens dårskap. (Ja, sann bibelsk forkynnelse vil alltid bli anklaget for å være dårskap i verdens øyne! Fjerner vi dårskapen, har vi sannsynligvis også fjernet oss fra bibelsk forkynnelse.)

For jøder krever tegn og grekere søker visdom,

Men vi forkynner Kristus korsfestet, for jøder et anstøt og for hedninger en dårskap." (1 Kor 1:21ff)

Hvorfor?

"For ordet om korset er vel en dårskap for dem som går fortapt, men for oss som blir frelst, er det en Guds kraft" (v18).

Det er evangeliet som er kraften. "Bli da du, min sønn, sterk ved nåden i Kristus Jesus!", skrev Paulus til Timoteus. Det du har hørt, skal du overgi videre. Lid ondt med meg som en god Kristi Jesu stridsmann! -

Forkynnelse og lidelse hører sammen. Men der noen mister sitt liv for Jesu skyld, der vokser Guds rike.

La oss fryde oss over at vi har fått del i frelsens gave, og frimodig oppmuntre hverandre til å fullføre misjonskallet.